

Јавно предузеће
„Палић-Лудаш“

Извештај о остваривању Програма управљања Специјалног резервата природе “Селевењске пустаре” за 2013. годину

Специјални резерват природе "Селевењске пустаре"

ИЗВЕШТАЈ

о остваривању Програма управљања за 2013. годину

УВОД

Главни циљеви и задаци

Дефинисани су Планом управљања СРП „Селевењске пустаре“ 2012-2021 (Сагласност Министарства природних ресурса, рударства и просторног планирања бр. 353-02-936/2012-03) и Годишњим програмом управљања СРП „Селевењске пустаре“ за 2013. годину (Сагласност Министарства природних ресурса, рударства и просторног планирања бр.353-02-94/2012-02).

- Развијање и унапређивање чуварске службе
- Почетак и завршетак ревизије заштићеног подручја уз иновирање просторног концепта заштите (повезивање субјединица Резервата еколошким коридорима)
- Приоритетне активне мере заштите и ревитализација угрожених станишта строго заштићених врста (локалитети у субјединицама Селевењска шума, Воловски пашњак, Дегелица и Лофеј)
- Успостављање сарадње са корисницима подручја, локалним становништвом и локалном самоуправом у Кањижи
- Наставак развијања базе података у функцији управљања, коришћења и мониторинга стања у циљу дефинисања пројекта активне заштите и бољег чувања заштићеног подручја
- Развијање даљих облика презентације природних вредности подручја, едукативних, рекреативних, еко и етно туристичких садржаја.

Главни резултати

Настављене су активности на реализацији свих група задатака. Имајући у виду да су то активности које управљач спроводи током целе године и то у оквиру вишегодишњег периода, очекујемо наставак реализације и заокруживање задатака у наредним годишњим циклусима.

Најмање се одмакло у ревизији заштићеног подручја у смислу конкретизације просторног концепта заштите јер надлежни Покрајински завод за заштиту природе још ради на овоме. Много се радило на терену у вези са овом групом задатка – појачан је мониторинг и праћење стања, а све у циљу успостављања функционалних еколошких коридора у Резервату.

Највећи помак се уочава у делу који се односи на увођење традиционалних видова коришћења, а у циљу смањења деградационих процеса и истовремено развоја одрживог коришћења (кошење, испаша, сеча трске). Успостављен је систем који се базира на укључивању локалног становништва у реализацији активних мера као виду традиционалног коришћења делова заштићеног подручја (углавном се то односи на испашу, кошење и традиционалне начине сече трске).

У функцији колаборативног управљања остваривана је активна сарадња са општином Кањижа у вези питања из пољопривреде (закуп и лицитације пољопривредног земљишта у Резервату) и пољочуварске службе. Такође и са Градом Суботица у вези питања из пољопривреде (закуп и лицитације пољопривредног земљишта у Резервату који припадају Граду Суботица) и услова заштите природе.

База података која обједињује чување, активне мере заштите и мониторинг стања популација заштићених и строго заштићених таксона се развија у један систем који значајно

олакшава рад управљача на заштићеном подручју и свих субјеката који су у директној, или индиректној вези.

Услови рада

Јавно предузеће „Палић-Лудаш“ је управљач на четири заштићена подручја у региону Суботице а једно од њих је и Специјални резерват природе „Селевењске пустаре“. Основна делатност Предузећа је заштита природних и културних добара.

Сектор заштите природе у Јавном предузећу „Палић-Лудаш“ је у функцији обављања управљачких послова на заштићеним подручјима. Стручна служба задужена је за планирање, програмирање, праћење стања, извештавање и стручни и организациони надзор над радом чуварске службе. Чуварска служба обавља послове чувања, праћења стања и активних мера заштите. У оквиру Стручне службе се такође обављају послови сарадње са корисницима и власницима парцела у заштићеним подручјима. Обављају се и послови промоције и развоја едукативних садржаја и сарадње са локалним становништвом.

Активности на опремању Визиторског центра Лудаш у Хајдукову, који је у функцији радног простора Управљача свих заштићених подручја у Суботици је одвијају се у континуитету. Неопходно је завршити процедуру техничког пријема (тренутно се ради на водопривредним условима), како би објекат почео да функционише у потпуности.

Служба за заједничке послове Јавног предузећа „Палић-Лудаш“ (са седиштем на Палићу) обавља опште послове (менаџмент, рачуноводство, набавке).

У Сектору заштите природе је запослено 10 људи, од којих су 3 са ВСС, 1 са ВШС, 2 са ССС а 4 су НСС.

Делатност Сектора заштите природе се финансира преко наменских средстава из буџета Града Суботице, и путем конкурса за суфинансирање Покрајине и Републике. Едукативни и екотуристички програми су још у развоју.

Оцену разлога због којих се програм и остварени резултати евентуално разликују

Имајући у виду да су средства потраживана кроз суфинансирање већа од износа који је на крају добијен (а да при томе, у складу са делатношћу не постоје други извори прихода), јасно је да су сви задаци и циљеви реализовани у ограниченом обиму али у функцији континуитета свих послова. То се највише огледа у опремању чуварске службе, где недостају средства за набавку новог теренског возила, јер је постојеће поред тога што је амортизовано, није довољно за обављање теренских послова.

ИЗВРШЕЊЕ ПОСЛОВА

А. ЧУВАЊЕ, ОДРЖАВАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈА

А.1. Чување

А.1.1. Начин рада чуварске службе

Чување и надзор у СРП "Селевењске пустаре" је континуирани задатак у циљу превентивне заштите природних вредности и њихових станишта. Спроводио га је један чувар у сарадњи са осталим корисницима простора и у координацији са њиховим чуварским службама:

- Пољочуварска служба општине Кањижа (више извршилаца)
- Ловочувар Удружења ловаца Кањижа – Ловачко друштво „Хоргош“

Чувар заштићеног подручја је током године надгледао спровођење режима заштите природних вредности, намену и коришћење површина од стране свих корисника простора као и посетилаца „Селевењске пустаре“. О свим предузетим мерама и променама насталим у

Резервату чувар је извештавао континуирано кроз теренски дневник. Стручна служба је континуирано пратила стање, подносила пријаве инспекцији или (1 пријава) и обавештавала кориснике о неопходности заустављања започете активности која није у складу са мерама заштите (забрана радова 6, прекид радова 2, налог за враћање у претходно стање 1).

Настављено је са системским праћењем спровођења услова заштите природе у сарадњи са инспекцијом (18 контрола).

Рад чуварске службе је делом суфинансиран средствима Министарства природних ресурса, рударства и просторног планирања по уговору број 401-00-194/2013-02.

Настављено је са радом на интерактивној бази података за сва заштићена подручја којима управља ЈП "Палић-Лудаш". Показало се да се основни циљеви успостављања базе – повећана ефикасност праћења делатности чуварске службе, као и адекватног планирања обиласка терена и извршења осталих радних задатака, успешно реализују.

A.1.2. Кадровски ресурси

У Сектору заштите природе ЈП "Палић-Лудаш" је запослено 10 људи.

Шеф сектора (ВСС)

Стручни сарадник (ВСС)

Стручни сарадник за заштиту природе (ВСС)

Координатор чуварске службе/картографија/база података (ВШС)

Чувар водич (ССС)

Чувар (ССС)

3 рибочувара (НСС)

Чувар (НСС)

Имајући у виду да Јавно предузеће "Палић-Лудаш" поред СРП „Селевењске пустаре“ управља са још три заштићена подручја (око 7500 ha) постојећа кадровска структура није задовољавајућа (чуварска служба са недовољним степеном образовања и недовољан број стручних сарадника потребних профила).

A.1.3. Опремљеност

Захваљујући пројекту, 04SER02/01/002. из Програма Суседске сарадње Мађарске и Србије 2008. године када је када је сазидана зграда и набављен део неопходне опреме (1 теренско возило, опрема за чуваре, део информатичке опреме) створена је основа на којој се може развијати даље унапређивање управљања заштићеним подручјем.

Тренутно је присутна недовољна опремљеност (делови униформе, опрема, возила за кретање на терену) и приметно је да то утиче на одржавање нивоа на пословима управљања како у СРП „Селевењске пустаре“ тако и на и осталим заштићеним подручјима, нарочито у теренском праћењу стања и мониторингу, као и развијању даљих едукативних и екотуристичких програма.

Управљач је додатно материјално оштећен крађом која се десила у Визиторском центру „Лудаш“ 20. марта 2012. године. Део тада украдене опреме није још надокнађен (видео бим, миксете, део ИТ опреме).

Током године реализоване су набавке: моторна коса (за радове у оквиру активних мера заштите на чишћењу зараслих станишта), моторбицикл (Томос АПН 6) за обилазак чувара по терену – резервни делови за теренско возило (Лада Нива), трошкови регистрације, атест за гас и трошкови горива за рад чуварске службе што је суфинансирано средствима Министарства природних ресурса, рударства и просторног планирања по уговору број 401-00-194/2013-02.

A.1.4. Обука

Управљач је наставио са обуком чувара ради примене прописа у складу са Законом о заштити природе. Вршена обука у попуњавању дневних извештаја којим се допуњава база

података - који подаци се где и како бележе, картографска обука – читање карата и коришћење ГПС уређаја, као и обука у распознавању заштићених врста – птице пустара и слатина. Ове обуке је радила стручна служба у оквиру свог редовног посла.

Чуварска служба прошла је основну противпожарну обуку (деталји под тачком Е)..

А.2. Одржавање

А.2.1. Активности и радови на обележавању

Током године није било активности на обележавању Резервата осим повремених поправки и одржавања постојећих ознака.

А.2.2. Одржавање реда и чистоће

Спроводиле су се уобичајене активности на одржавању реда и чистоће на одређеним локацијама: код Шумске куће (периодично током године) и дуж едукативних стаза.

- Ова активност финансирана је кроз уговор са Покрајинским секретаријатом за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине бр 130-401-2142/2013.

А.2.3. Рад стручних служби на изради и спровођењу управљачких докумената

- Урађен је Годишњи програм управљања за 2014. годину и достављен Министарству природних ресурса, рударства и просторног планирања
- Урађен је Извештај о реализацији Годишњег програма управљања за 2013. годину
- Акт о унутрашњем реду је у фази завршетка – уграђују се измене сугерисане од стране Министарства природних ресурса, рударства и просторног планирања

А.2.4. Сарадња са корисницима, посебно по основу члана 57

Током године је сарађивано са корисницима простора (локално становништво, закупци пољопривредног државног земљишта, пољопривредници, водопривреда и други субјекти). Захваљујући развијању базе података, за сегмент СРП "Селевењске пустаре" у којој су и повезани подаци о катастру, власништву, границама и режимима заштите, корисници на упит добијају информације о могућим активностима и неопходним процедурама. ако су потребне (прибављање услова заштите природе, посебни пројекти, сагласности других институција и сл.). Регистровани су упити током целе године (8). Ове послове обаља стручна и чуварска служба.

Активност је делом суфинансирана средствима Министарства природних ресурса, рударства и просторног планирања по уговору број 400 - 00 - 194/2013 - 02.

А.2.4. Сарадња са другим релевантним институцијама

У периоду од маја до краја године одвијала се сарадња са Јавним предузећем "Завод за урбанизам Војводине" из Новог Сада на припреми концепта Просторног плана посебне намене "Суботичке пустаре и језера". Управљач је обезбедио стручну сарадњу и учествовао у дефинисању границе посебне намене на територији Града Суботице у сарадњи са Заводом за урбанизам Суботице.

Настављена је сарадња са Министарством енергетике, развоја и заштите животне средине – Агенцијом за заштиту животне средине – узорковање у циљу испитивања земљишта на заштићеним подручјима СРП "Лудашко језеро", Срп "Селевењске пустаре" и ПИО "Суботичка пешчара", које се реализовало у јулу, али је кореспонденција настављена и током августа. За ову активност постоји Решење о условима заштите природе Покрајинског завода за заштиту природе (Број: 03-1283/2 од 19.07.2013.).

У периоду од 9-13. октобра представник управљача учествовао је на *Еуропарк Конференцији* у Дебрецину, Мађарска као гост НП Кишкуншаг. Главна тема била је „40 година

рада за заштиту природе" а посебан фокус је дат интегралном управљању заштићеним подручјима. Након два дана са темама конференције омогућен је теренски излазак на подручје НП Хортобађ са 15 различитих тема које су истовремено биле и теме радионица. Представник управљача учествовао је на радионици „Биодиверзитет“ са циљем да се на примеру обнове екосистема слатина и пустара (затрпавање каналских мрежа, увођење испаше са традиционалним расама) упознамо са могућностима обнове и установљивања интегралног управљања (развој оргаског сточарства и производња здраве хране, екотуристички садржаји и развој села). Након тога су одржане сесије радионица, где смо се на нашој упознали са искуствима других земаља и заштићених подручја у заштити биодиверзитета и интегралном управљању заштићеним подручјима (Данска, Енглеска, Ирска, Естонија, Немачка, Србија).

А.3. Презентација

А.3.1. Презентација природних вредности подручја

Презентација вредности одвија у току предавања за школску омладину у Визиторском центру Лудах, а шетње дуж трасиране посетилачке стазе у субјединицама Резервата Селевењска шума и Лофеј.

Поред тога су се током године одвијале и следеће активности:

- Обележен је дан заштите природе 11 април и дан Планете земље 22 април, презентацијом заштићених подручја и њихових вредности у Хемијско-техничкој школи у Суботици (предавања у два наврата за разреде на српском и мађарском)
- Током јула су реализована два предавања за учеснике волонтерског радног кампа и шетње дуж стазе
- Управљач је доставио промотивни материјал о својим заштићеним подручјима Министарству природних ресурса, рударства и просторног планирања, а у циљу представљања на сајму „ЕКОFair 2013“ – Сајам заштите животне средине и природних ресурса, који се одржавао на Београдском сајму у термину од 9 -12.10.2013. године.
- Током новембра завршени су изложбени панои за трем Визиторског центра. Припремљено је пет паноа са тематиком о 4 заштићена подручја и њиховим природним вредностима и Рамсарској конвенцији. Ова активност финансирана је кроз уговор са Покрајинским секретаријатом за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине бр 130-401-2142/2013.

А.3.2. Наставак рада на информационом систему

Настављено је са уносом података у базу која се односи на спровођење режима и мера заштите и унапређивања RangerOffice2013. У циљу ефикаснијег праћења делатности чуварске службе као и адекватног планирања обиласка терена и извршења осталих радних задатака, наставила је са радом и база података за сва заштићена подручја којима управља ЈП "Палић-Лудах" у виду чувања свих релевантних података (база локација, база фотографија).

База је допуњена великим бројем фотографија заштићеног природног добра, ретких и угрожених врста, као и фотографијама које се односе на недозвољене активности у резервату (елементи за пријаву надлежној Инспекцији). ГПС - опрема, којом Управљач располаже, је повећала квалитет постојеће базе података, јер се сада, осим фотографија, запажања и других релевантних података, уносе и тачне географске координате места на коме се налази популације ретких врста, као и величина популације и њен просторни распоред. Настављена је пракса повезивања теренских белешки чувара (теренски дневник), теренске пријаве, пријаве Инспекцији, фотографија недозвољене активности и тачних координата места (степен заштите) на ком се десила предметна недозвољена активност у једну целину. Показало се да то значајно

повећава квалитет рада и убрзава ток процедуре. Проблем за унапређивање ове функције је свакако недовољан број обучених чувара одговарајуће стручне спреме, недовољног броја стручног људства за обраду ових података и недовољна густина излазака на терену функцији мониторинга.

У току друге половине године започети информатички радови у оквиру Географско-Информационог Система (GIS). Почело је прикупљање и усклађивање потребних елемената система (софтверски алати, картографија, катастарски подаци и пратеће информације). Започета интензивнија сарадња у циљу заједничког рада и коришћења GIS Subotica интернет апликације (пројекат Града Суботица).

А.3.3.Научно-истраживачки и образовни рад

Истраживања и мониторинг се одвијају континуирано у сарадњи са Удружењем љубитеља природе „Riparia”. Реализују се заједнички пројекти, програми и активности а Управљач учествује кроз надзор на терену и праћење од стране стручне службе и кроз делимичну логистичку подршку:

- Програм “Активна заштита модровране постављањем гнездилишних дупљи у Војводини” - током године су настављене активности на постављање нових вештачких дупљи (кућица), и на евидентирање гнездећих парова модровране на подручју СРП "Селевењске пустаре".
- Програм мониторинга птица дупљашица и других птица на подручју резервата (сове, птице певачице, грабљивице).
- Организована је посматрања птица у оквиру *Европског дана посматрања птица*. Манифестација се одржавала сваког првог викенда у октобру – обилазак језера у организованој групи, мониторинг и евидентирање уочених јединки птица. Активност су се спроводиле у сарадњи са Друштвом за проучавање и заштиту птица Србије.
- Пројекат „Звук птица“ – мониторинг птица певачица и прављење аудио записа њиховог оглашавања.
- Пројекат "Еколошко повољна пољопривредна пракса". Представљен је нови приступ активној заштити природе – активности на постављању стубова за грабљивице између пољопривредних парцела у циљу регулације броја глодара и постављање вештачких дупљи за птице певачице у виноградима и воћњацима у циљу регулације броја инсеката. Активности ће се реализовати на заштићеним подручјима у околини Суботице под надзором стручне службе управљача. Реч је о пилот пројекту, који се реализује по узору на европске еколошке пројекте. Поред основног циља – заштита птица грабљивица и певачица, остале значајне активности у пројекту су едукација пољопривредника о значају органске пољопривреде, израда вештачких дупљи (кућица) и стубова за птице укључивањем локалне школске омладине. Поред конкретних активности на едукацији и промоцији, пратиће се и бројност птица стандардним методама. Резултати пројекта ће накнадно бити публиковани.

Слика 1-2. Пресконференција (лево), израда вештачких гнездилишних дупљи (десно) у оквиру пројекта „Еколошко повољна пољопривредна пракса“

У оквиру израде докторске дисертације на студијама биологије у Крагујевцу, наставјала се истраживања на распрострањењу врсте *Phengaris teleius*. За активност постоји Решење о условима заштите природе природе Покрајинског завода за заштиту природе (Број: 03-504/2 од 21.05.2013.).

Б. УПРАВЉАЊЕ ПОСЕТИОЦИМА

Б.1. Основни параметри посете

У посету Специјалном резервату природе "Селевењске пустаре" долази претежно школска омладина у оквиру својих екскурзија или часова у природи. Током 2013. године оваквих посетилаца је било око 50. Сви посетиоци имају обавезу најаве посете.

Слика 3. Посета групе из Мађарске

Б.2. Контрола посетилаца, вођење

Посетиоци који у Резерват долазе ради упознавања са природним вредностима имају могућност обиласка са водичем дуж обележене стазе (4 км) са информативним/едукативним садржајем. Шетња са водичем се наплаћује кроз улазницу у Резерват. Локална школска омладина не плаћа водича.

Посетиоци Резервата који га посећују ради излета (локалитет Шумска кућа) контролишу преко се преко чуварске службе и за сада им се не наплаћује улаз у Резерват.

Б.3. Центри за посетиоце

На заштићеном подручју нема посебан посетилачки центар већ ту улогу има Визиторски центар Лудаш, смештен у СРП "Лудашко језеро", који има вишенаменску функцију. Поред радног простора Управљача свих заштићених подручја у Суботици, има и функцију пријема посетилаца (сала за предавања, изложбени хол, рибарска кућа са двориштем), едукативна и научно – истраживачки функција (биолошка лабораторија, библиотека у оснивању). Објект који је сазидан 2008. године ахваљујући пројекту, из Програма Суседске сарадње Мађарске и Србије још није у пуној функцији јер није прошао процедуру техничког пријема. Током августа су настављени послови око документације за технички пријем и комплетирање уређаја за биосанитацију отпадних вода (поправка пумпе). Представници стручног тима Факултета за примењену екологију – Футура (извођачи пројекта за биосанитацију отпадних вода) су у више наврата контролисали систем и радили на његовом комплетирању. Тренутно се завршава документација за ову процедуру, предстоји прибављање водопривредне сагласности. У згради Визиторског центра реализоване су поправке санитарног чвора (санација водоводних инсталација на којима је дошло до оштећења и накнадни керамичарски радови у купатилу и лабораторији). Завршено кречење дела простора где су изведене поправке.

Активност је суфинансирана средствима Министарства природних ресурса, рударства и просторног планирања по уговору број 400-00-194/2013-02

На едукативној стази (локалитет мочварна шума јасена) извршена је реконструкција делова посетилачке стазе - моста и оgrade. Активност је суфинансирана средствима Покрајинског секретаријата за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине, уговор бр. 130-401-2141/2013-04

Б.4. Штампање материјала и израда других предмета који су у функцији управљања посетиоцима

Штампани су панони за изложбу на трему Визиторског центра. Припремљено је пет панона са тематиком о 4 заштићена подручја и њиховим природним вредностима (један пано је посвећен Резервату Селевењске пустаре) и Рамсарској конвенцији. Ова активност суфинансирана је кроз уговор са Покрајинским секретаријатом за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине бр 130-401-2142/2013.

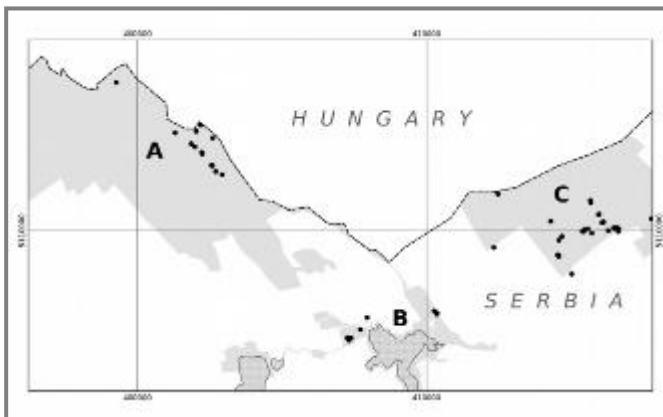
Г. ПРАЋЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ СТАЊА

Г.1. Мониторинг

Одвија се мониторинг станишта заштићених и строго заштићених врста. Предмет мониторинга у СРП "Селевењске пустаре" су већином птице (36 таксона) и знатно мањи број биљних таксона (4), сисара (3 таксона), рибе (1 таксон), гмизавци (1 таксон) - према *Правилнику о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива*. Мониторинг обавља чувар водич приликом редовних обилазака терена и стручни сарадник у сезонским периодима. Стручни сарадник податке обрађује и уноси у базу података. Настављено је бележење локације значајних популација ГПС уређајима. Активност је суфинансирана средствима Министарства природних ресурса, рударства и просторног планирања по уговору број 400-00-194/2013-02

Настављена су истраживања на распрострањењу врсте *Phengaris teleius* и на подручју ПИО "Суботичка пешчара" у оквиру израде докторске дисертације на студијама биологије у

Крагујевцу Милоша Поповића. За активност постоји Решење о условима заштите природе Покрајинског завода за заштиту природе (Број: 03-504/2 од 21.05.2013.). Након теренских истраживања предат је извештај о мониторингу који садржи ГПС координате, податке о стаништима и предлози мера управљања на предметном типу ливада. Са истраживачем разговарано о могућој организацији стручне конференције о влажним ливадама и заштићеним врстама везаним за њих, у склопу Натуре 2000.

Слика 4. Распрострањење мочварног мравника (*Phengaris teleius*) у Србији. Мапа приказује локалитете на којима је забележен лептир (црне тачке). Границе заштићених подручја су означене сивом бојом, док си водене површине истачкане. Слова означавају следеће локалитете: А – Суботичка пешчара, В – Лудашко језеро и С – Селевењска пуста. (из Извештај о стању угроженог лептира, мочварног мравника (*Phengaristeleius*) 2013.)

Г.2. Реинтродукција, реколонизација

У сарадњи са Удружењем љубитеља природе „Riparia” настављене су активности на програму “Активна заштита модровране постављањем гнездилишних дупљи у Војводини” - током године су постављене нове вештачке дупље (кућице) и евидентирани су гнездећи парови модровране на подручју Резервата. Удружење „Рипарија” ове активности финансира кроз своје пројекте. Управљач учествује кроз надзор чуварске службе и пратњу на терену и кроз надзор активности од стране стручне службе

У пројекту „Праћење стања популација строго заштићених врста” - настављена је анализа станишта за потенцијалну реинтродукцију (локалитети Сточни пашњак и Лофеј). Активност је обављала стручна служба а суфинансирана је средствима Покрајинског секретаријата за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине, уговор бр. 130-401-2141/2013-04.

Г.3 Ревитализација

Ревитализација се одвија на локалитету станишта влажних ливада (Лофеј, Траћик 1 ха). Реализује се спровођењем активних мера заштите кошењем ливада, кошењем тршњака у току зиме и током вегетације. Активне мере организује и контролише чуварска служба управљача, а делом се реализује у сарадњи са локалним становништвом.

Пројекат ревитализације станишта „Унапређење услова за гнежђење брегунице и пчеларице уређењем лесног одсека” на локалитету Лофеј је реализована у сарадњи са Удружењем љубитеља природе „Riparia”. Завршени су радови на ревитализацији места за гнежђење строго заштићених врста птица - брегуница (*Riparia riparia*) и пчеларица (*Merops apiaster*). Локалитет на ком се одвијала ревитализација је у прошлости представљао место гнежђења поменутих таксона, али је због значајног антропогеног утицаја изгубио своје некадашње карактеристике. Мерама активне заштите природе је планирано да се овај локалитет за гнежђење обнови. Током септембра је однето смеће, а током новембра су реализовани радови на ископавању одсека и затрпавању запуштених позајмишта песка у непосредној околини. Све активности су реализоване у складу са Решењем о условима заштите природе Покрајинског завода за заштиту природе број 03-763/2 од 24.05.2013. Ова активност је

суфинансирана средствима Покрајинског секретаријата за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине, уговор бр. 130-401-2141/2013-04.

Слика 5. Радови на ископавању одсека

Слика 6. Затрпана позајмишта песка

Г.4 Активне мере заштите

Спроводе се током целе године и у складу са Условима заштите природе Покрајинског завода за заштиту природе а према појекту "Унапређење стања и презентација СРП Селевењске пустаре":

- Сузбијање ивазивних алохтоних врста (циганско перје, кисело дрво) –локалитет Селевењска шума (одељење 3/чистина 3, одсек ц, е и одељење 2/чистина 1, 2, одсек а, б
- Сузбијање и спречавање ширења коровских биљака дуж коридора едукативне стазе у ширини од 2 до 5м – локалитет Селевењска шума -одељење 1, 2, 3.

Радове је обављала чуварска служба, локално становништво и трећа лица

Активност је суфинансирана средствима Покрајинског секретаријата за

урбанизам, градитељство и заштиту животне средине, уговор бр. 130-401- 2141/2013-04.

Слика 7. Уклањање подраста инвазивних дрвенастих врста

Слика 8. Чупање инвазивних зељастих врста

Д. УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА И ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА

Д.2. Пољопривреда

Део Резервата који припада општини Суботица, Лофеј, је већином државно пољопривредно земљиште. Део ових површина је био предмет издавања у закуп током последње три године (укључујући и текућу, 2013. годину) - (ливаде под II и III степеном заштите). Комисија за израду Програма уређења пољопривредног земљишта града Суботице (од ове године управљач нема свог представника) је у припреми Програма за ову годину користило Услове заштите природе под којима се државне парцеле у СРП "Селевењске пустаре" могу издавати. Услови заштите природе чине саставни део уговора о закупу за парцеле у заштићеним подручјима. Ограничења условљена режимом према Уредби о заштити су у забрани интензивирања производње и промене намене, ограничавање кошења и њихово поштовање је контролисала чуварска и стручна служба. Кошење ливада је контролисано у циљу спровођења режима (кошење после завршетка цветања мочварних орхидеја и других строго заштићених и заштићених врста, остављање пруга – „шавова“) а надзирана је и испаша (број грла по хектару, кретање ван станишта заштићених врста у генеративном периоду).

Ове активности на делу територије Града Суботице (субјединица Резервата Лофеј) су се претходних година делом финансирале кроз уговор са Градом Суботицом. До овог тренутка уговор за текућу годину није потписан па није извесно да ли ће реализован рад на терену бити и наплаћен

Д.2. Шумарство

Иако је Селевењска шума са површином од 85,15 ха друштвено/државно власништво, корисник и дање не постоји, јер општина Кањижа није одредила корисника. Посебна шумска основа је истекла са крајем 2010. године.

Управљач у циљу активне заштите станишта заштићених врста, што су углавном биљне врсте пешчарских станишта на чистинама унутар шуме, обавља одређене активности чишћења да станишта не обрасту дрвенстим врстама, углавном неаутохтоних врста (кисело дрво, копривић, багрем) кроз организовање сакупљања грађевине и чишћења подраста на одређеним површинама. Активност у периоду децембар-јануар спроводи локално становништво под надзором чувара (видети под Г.4. Активне мере заштите).

Е. ОСТАЛИ НЕКАТЕГОРИСАНИ ПОСЛОВИ

Е.1. Противпожарна заштита и пожари

Током године није регистрован ниједан пожар на подручју Резервата. Током осетљивих периода (рано пролеће, касна јесен) чуварска служба врши појачан надзор. Током октобра чуварска служба прошла је основну противпожарну обуку. Ова активност је реализована уз суфинансирање Министарства природних ресурса, рударства и просторног планирања по уговору број 401-00-194/2013-02.

2. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ - ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ

ПРИХОДИ		
	Извори прихода	Износ у динарима
1.	Средства буџета Републике Србије	
	1.1. Министарство природних ресурса, рударства и просторног планирања, по уговору број :401-00-194/2013-02	950.000
2.	Сопствени приходи	
	2.1. Приходи од обављања делатности	
	2.2. Приходи од накнада за коришћење заштићеног подручја	
	2.3. Остали сопствени приходи	200.000
3.	Средства буџета Аутономне покрајине Војводине	
	3.1.Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство И заштиту животне средине уговор бр: 130-401-2141/2013-04	399.000
	УКУПНО ПРИХОДИ	1.549.000
II РАСХОДИ		
	Врста трошкова	Износ у динарима
А.	А.0 Чување, одржавање и презентација заштићеног подручја	
	А.1. Чуварска служба	
	А.1.1. Бруто зараде чувара,	1.048.000
	А.1.3. Остали трошкови чуварске службе (гориво, дневнице, службена одећа и обућа, регистрација возила и резервни делови за возила инструменти и опрема)	100.000
	А.1.4. Обука чувара	15.000
	А.2. Одржавање	
	А.2.1.Активности и радови на обележавању	5.000
	А.2.2.Материјални трошкови одржавања заштићеног подручја и одржавања чистоће-код Шумске куће	25.000
	А.2.3.Рад стручних служби на изради и спровођењу управљачких докумената	20.000
	А.2.4.Сарадња са корисницима , посебно по основу члана 57	10.000
	А.2.5.Сарадња са другим релевантним институцијама	10.000

	А.3. Презентација	
	А.3.1. Презентација природних вредности подручја	25.000
	А.3.2. Наставак рада на информационом систему/ГИС-а и др.	30.000
	А.3.3. Научно-истраживачки и образовни рад	5.000
	Укупно А.0	1.293.000
Б.	Б.0. Управљање посетиоцима	
	Б2. контрола посетилаца, вођење	5.000
	Б.3. Остали трошкови (обнова дрвеног моста и ограде)	20.000
	Б.4. Остали трошкови (штампање материјала, израда панора)	60.000
	Укупно Б.0	85.000
Г.	Г. 0. Праћење и унапређење стања заштићених подручја	
	Г.1. Мониторинг	80.000
	Г.2. Реинтродукција, реколонизација	55.000
	Г.3. Ревитализација	45.000
	Г.4. Активне мере заштите станишта	120.000
	Укупно Г.0	300.000
Д.	Д.0. Уређење простора и одрживо коришћење природних ресурса	
	Д. 2. Пољопривреда	50.000
	Д.3. Шумарство	
	Укупно Д.0	50.000
Е.	Е.0. Остали, некатегорисани трошкови	
	Е.1. Противпожарна заштита и појаве пожара	10.000
	Укупно Е.0	10.000
	УКУПНО РАСХОДИ	1.738.000